

DE UITRUSTING VAN RICK VAN BOXTEL EN BART DE GRAAF

'MOOIE DINGEN
MAKEN, MET
PLEZIER'

In onze serie 'De uitrusting van' vertellen professionals over het vak en het materiaal waarmee gewerkt wordt. De beurt is aan Rick van Boxtel en Bart de Graaf van Smart Media Productions uit 's-Hertogenbosch.

Tekst: René van de Kolk

Rick van Boxtel en Bart de Graaf werken al meer dan vijftien jaar samen in de filmbranche. "We hebben tussen 2008 en 2010 de kinderfilm 'Het Geheim van de Vughtse Heide' gemaakt, een lokaal project waarin we onze stijl hebben ontwikkeld. Daarna zijn we samen videoclips gaan maken. In 2016 zijn we ook meer in de commerciële hoek gaan werken. Denk daarbij aan corporate films en commercials, maar ook hebben we televisie gemaakt voor Endemol en RTL", vertelt Rick. In het gesprek is de wisselwerking tussen Rick en Bart opvallend. "Omdat we zo lang samenwerken zijn we heel erg op elkaar ingespeeld. We hebben een eigen methode van werken, die tamelijk uniek is. We zijn generalisten die diverse specialismes, zoals lichten, filmen, regisseren en monteren, op hoog niveau beheersen. Dat gegeven levert op de set nog wel eens verbaasde reacties op als de cameraman plots iets vindt van regie", aldus Bart.

Het unieke aan beide mannen is dat ze van oorsprong dezelfde wegen bewandeld hebben en daardoor dezelfde filmstijl hebben ontwikkeld. Ze filmen op hetzelfde niveau, maar hebben hun eigen voorkeuren. Rick is meer begaan met trickshots en bedient vaker de gimbals en drone. Bart heeft een diepere kennis van techniek en heeft een meer natuurlijk gevoel voor belichting. Wat beide mannen

het meest interesseert, is cinematografie. Die stijl en manier van werken is wat ze altijd hebben nastreefd. Dat is ook duidelijk te zien in alle Smart Media producties.

VERDOMD MOOI

"We maken van alles mee, komen op allerlei plekken en ontmoeten heel veel verschillende mensen. Daarnaast is het creatief, technisch en zorgt het ervoor dat je je altijd blijft ontwikkelen", vertelt Bart over het vak. Rick vult aan: "Wij hebben echt een verdomd mooi vak. De vrijheid én de onzekerheid waarmee we werken, de variërende ingrediënten die we elke keer gebruiken om de film mee te koken. Het improviseren op de set, het mooier maken van een plek of een persoon met licht, kadrering of een goede aanwijzing. De verbazing op de gezichten van mensen die het resultaat zien. De waardering en erkenning van klanten. Het vertrouwen dat ons gegeven wordt, terwijl er voor we beginnen nog helemaal niets tastbaars bestaat. Het puzzelen en spelen met beeld en geluid in de edit. Het fantaseren over wat je wilt maken en dat vervolgens ook echt tot leven brengen. Thuis komen en kunnen laten zien wat je gemaakt hebt. De voldoening van de reacties van het publiek tijdens een première of een release. De emotie die je in een film kunt stoppen en de crea- ➤

tiviteit die je erin kwijt kan. Dat vind ik nergens anders. En dat is waarom ik dit al zo lang doe.”

OORSPRONG

Het moment dat Rick en Bart geïntrigeerd raakten door het produceren van video herinneren ze zich nog goed: Rick: “Ik ben altijd beeldend ingesteld geweest en ben al vroeg met foto en video gaan spelen. Ik weet niet precies hoe oud ik was, maar ik weet nog dat ik een bruiloftsfilm heb gemaakt voor mijn nichtjes toen ik dertien was. We hadden thuis een handycam en daar heb ik het mee gedraaid. Totaal niet professioneel, maar zeer zeker goede oefening. In mijn opleiding begon ik met het richten op animaties. Ik wilde games of animatiefilms maken. Later merkte ik tijdens stage dat het proces op de opnameset en het bezig zijn met mensen en verhalen me meer trok. In die periode klikte het helemaal. Vanaf dat moment heb ik me gestort op het maken van films. Ik was toen een jaar of zestien.” Bart vult aan: “Als kind was ik regelmatig bezig met videocamera’s, maar de echte interesse kwam tijdens mijn opleiding fotografie. Ik heb toen de overstap gemaakt naar AV en heb daar nooit spijt van gehad. Na de opleiding heb ik van alles gedaan en toen er langzaam wat betere resultaten kwamen, werd ik pas echt enthousiast.” Beide mannen hebben een AV-opleiding gedaan in Den Bosch. Rick werkte bij een lokale omroep in Vught als mede-eigenaar van een productiebedrijf en Bart kwam daar stagelopen. Rick was één jaar eerder klaar met de opleiding. Hij vertelt: “Daar, bij de omroep in Vught, maakten we samen met anderen een kinderfilm waar we ruim twee jaar mee bezig waren. Dat is de bakermat van onze filmstijl en samenwerking. Na die productie hebben we even los van elkaar gewerkt, ieder in ons eigen bedrijf en Rick ook nog een jaar bij een platenmaatschappij. Onverwacht en onbedoeld rolden we afzonderlijk van elkaar in de productie van muziekvideo’s. Omdat we zo op elkaar ingespeeld waren, namen we elkaar heel vaak mee naar shoots. Onze producties kwamen al snel op TMF en zo werden we herkend door de muzieklabels. In 2011 zijn we vervolgens met Smart Media Productions gestart.”

MENSENVAK

Rick en Bart kijken terug op talrijke producties: Bart: “Naarmate ik ouder word begin ik steeds beter te begrijpen dat ons vak eigenlijk vooral een mensenvak is. Mensen-skills ontwikkel je echt in de praktijk en in de omgang met mensen. Ik denk dat je ons vak vooral in de praktijk leert, maar ik geloof ook in de combinatie met goede scholing van andere vak-idioten.” Rick vult aan: “In de tijd dat wij begonnen, was het vak voor een deel nog echt een ambacht. Om een mooi beeld te krijgen moest je alles handmatig instellen en bedienen, hands on. Nu is de techniek zo goed dat het niet meer moet. Al is het nog steeds wel het beste. Ik ben blij dat ik daarmee ben opgegroeid in mijn vak, want wij hebben het in de vingers. Dat maakt toch het verschil met alles overlaten aan je camera. Wij maken dan ook dankbaar gebruik van die kunde. Nu is het dus vooral nog waar je op richt, je kader, lenskeuze en wat je doet met je omgeving en het licht. Tijden zijn wat dat betreft wel flink veranderd. Het vak is heel breed. Je bent met techniek bezig, je bent met mensen bezig en je moet je omgeving begrijpen en naar je hand zetten. Die skills kan je tot een bepaald punt leren, maar kwaliteit zit hem in het gevoel en de details.”

PRODUCTIES

Smart Media Productions heeft de afgelopen jaren een flink aantal verschillende producties gerealiseerd, van (korte) film tot televisieprogramma’s en ook podcasts. Bart: “Waar wij het meest gelukkig van worden is het vertellen van verhalen waarin we enige controle hebben over de parameters. We merken beiden dat we niet per se heel gelukkig worden van ‘volg de bal’. Het boetseren van shots door middel van licht en techniek, het schrijven van concepten, interviewen, of het monteren en colorgraden is waar wij sterk in zijn.” Rick: “Mijn plezier zit hem erin wanneer alles samenkomt tijdens een shoot en we precies uit een scène halen wat we voor ogen hadden. Alle ingrediënten kloppen dan. Er zijn altijd variabelen die je niet kan controleren, zoals de zon die schijnt of net een zwerm vogels die precies door het beeld vliegt. Wanneer dat allemaal precies klopt, ben ik blij. In een edit kan ik ook helemaal in

mijn element zijn. Als al die momenten samenvallen en het werkt in de edit, dan ben ik trots.” Bart: “Ik word erg gelukkig van scènes lichten en schieten. Denk aan fictie, videoclippen en bijvoorbeeld commercials. Als een shot of scène doet wat het moet doen op de afkijkmonitor word ik heel gelukkig.” Hoewel de heren heel veel overlap hebben in hun skillset, hebben ze ook echt andere kwaliteiten. Zo is Rick heel goed met camerabewegingen, draait hij meestal de drones en heeft hij betere productiekwaliteiten. Bart houdt erg van handheld en met statief draaien, heeft meer technische kennis van tools zoals camera’s en lenzen en heeft in het verleden ook als geluidsman gewerkt. Rick is goed in after effects, Bart juist meer in graden en mixen.

WERKWIJZE EN SIGNATUUR

Uit de praktijk: “Als we met tweeën draaien verdelen we de rollen zoals wij denken dat ‘t het best past bij de productie. Zo is het vaak dat de persoon die produceert ook regisseert en dat de ander dan filmt”, legt Rick uit. “Maar we werken vrij onorthodox en als het moet pakken we zo de camera over. En als het nodig is, plakken we zelf microfoonnetjes weg en wordt er gehengeld. We hebben weleens vreemde blikken gekregen, vooral in de omgeving van Hilversum, waar we toch vaak zien dat er meer scheiding van taken is. En hoewel wij zeker onze taken scheiden, lopen die soms ook in elkaar over. Dat gaat heel organisch en merken wij vaak niet eens. Wat we ook vaak terug horen na een opnamedag is dat men de dag als gezellig en ontspannen heeft ervaren. Terwijl ze op voorhand veel spanning voelden en opzagen tegen de dag.” Bart: “We stellen mensen op hun gemak en doen ons best de sfeer op de set gezellig te houden, omdat we ervan overtuigd zijn dat je dit voor de camera gaat zien en voelen. Men grapt wel eens dat we een ‘stukje Brabant’ naar de set meebrengen. Onze beelden en films doen het woord, zodat wij dat niet hoeven te doen. Daarbij doen we het werk niet om rijk te worden, we doen dit werk omdat we het graag doen.”

TROTS OP PRODUCTIES

Gevraagd naar producties waar ze trots op zijn, geven Bart en Rick meteen een

paar voorbeelden. De commercial 'Cultuurstad van het Zuiden' die ze hebben mogen draaien voor de stad Den Bosch bijvoorbeeld. Van concept en storyboard tot uitvoering in eigen beheer geproduceerd. Deze draaide aanzienlijke tijd op de NPO en was een grote eer om te maken.

Maar ook het Quantware project. Bart en Rick hebben deze film gemaakt van concept tot uitvoering en edit. Verder was er 'Frans Bauer, Koning van het Feest', waarbij er werd ingezet op over de top, maar ook herkenbaarheid qua verhaal en sfeer. Het was een grote productie met de grimeur van Ushi en van Dijk die Frans omtoverde tot een opa. Ook bijzonder was de in Venetië geschoten videoclip van 'Hou Van Jou', voor en met Gordon. Die heeft een bijzondere plek in het hart van Rick, ook omdat deze heel barebone is geschoten en de geliefde RED (Scarlet-MX) meeging en volop is ingezet.

TECHNIEKEN

Natuurlijk spreken we ook uitgebreid over de favoriete gereedschappen die Rick en Bart inzetten, waarbij voor iedere toepassing een andere tool wordt ingezet. De Sony camera's bevallen uitstekend, ook al hebben ze ook Blackmagic en RED camera's in beheer. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de lenzen. Het liefst wordt gewerkt met de DZO Arles Primes lensenset. Bart: "We zijn nog altijd grote

fans van het plaatje dat uit RED Cinema Camera's komt. Daar hebben we ook jaren op geschoten. Eerst de RED Scarlet MX en daarna de RED Scarlet-W. Vervolgens zijn we overgestapt naar Blackmagic URSA MINI Pro 12K, wat weer heel andere mogelijkheden bood. De belangrijkste reden was de workflow op de set en in de nabewerking. We merken steeds meer dat snelheid belangrijker wordt." Rick: "Voor betere ergonomie en snelheid tijdens corporate opnames schieten we de laatste tijd op FX6 en FX3. We gebruiken voor de Sony's externe RAW opname om ruime controle te houden over

de colorgrading. RAW recording gebruiken we om meer ruimte in de colorgrade te hebben, zodat we de beelden een unieke look en feel kunnen geven. RED geeft ons de plaatjes waar we blij van worden, maar het gemak en snelheid van Sony is voor ons een no-brainer. De beeldkwaliteit van de FX6 en 3 is ietsje minder dan wat we gewend waren, maar we draaien meer materiaal in kortere tijd en hebben aan het einde van de dag nog wat energie over. Dat was ooit wel eens anders. Dat geeft ons nu veel meer ruimte voor creativiteit. Voor de corporate shoots, die we vaak doen, schieten we de laatste tijd vooral met de Sony's. Grotendeels gebruiken we daarop Sigma 24-70 e-mount fotolenzen. Deze lenzen geven een heel neutraal beeld, zijn lichtgewicht en de autofocus is heel erg fijn. De FX6 gebruiken we als handheld en A camera en de FX3 zit op een Ronin. Als we meer tijd hebben, schieten we graag op cinema primes zoals onze DZO Arles, of ZEISS Milvus en CP.2's. Dat is wel waar ons hart sneller van gaat kloppen."

GELUID

Voor het geluid gebruikt het duo een DPA 4017B richtpijp en Sanken COS11D lavalier microfoontjes. "Als recorder gebruiken we een MixPre-6 II", vertelt Bart. "We hebben een compleet geluidssetje met hengel, mixer in een tas, korf en diverse zenders. Licht is van Nanlite, waarvan we zowel de 500watt en 300 bi colors LED lampen gebruiken als hun 60watt bi color lampjes. Daarnaast zit onze bestelbus altijd vol met

C-stands, diverse soorten frames, diffusieschermen en andere modifiers. Onze bestelbus is een van de belangrijkste stukken apparatuur, waar we heel blij mee zijn. We hebben hem vertimmerd, zodat statieven in de dubbele bodem passen. En we hebben een lichtgewicht 'ramp' zodat we de camerakar naar binnen kunnen rollen. We hebben over de afgelopen jaren geleerd dat soms de goedkopere items in de bus het belangrijkste zijn. Zo kan het verduisteren of weghalen van licht meer effect hebben op je plaatje dan de mooiste lampen of lenzen."

PASSIE IN WERK

Misschien wel een van de allerbelangrijkste onderdelen in het werk van Rick en Bart gaat over passie! Rick: "Allereerst moet je passie hebben voor het vak om tot een bepaald level te komen. Hoewel wij zelf vrij technisch zijn, hoeft dat natuurlijk niet. Inhoud is wat ons betreft altijd leidend. Primair moet je met mensen kunnen omgaan. Weten wanneer je moet spreken, of vooral wanneer je moet zwijgen. Contact kunnen maken met anderen. Het onderbuikgevoel voor het juiste plaatje en de compositie kan je deels trainen, maar we denken ook dat het er een beetje in moet zitten. Wij hebben de afgelopen jaren gezien dat er maar een klein groepje makers is dat echt het enthousiasme heeft om zich het vakmanschap, als het gaat over het filmen zelf, in alle nuances eigen te maken. Maar wij realiseren ons dat uiteindelijk de inhoud veel belangrijker is dan het perfecte plaatje." Bart vult aan: "Als een productie echt goed in elkaar zit, neemt het verhaal je mee. Als het verhaal ram-melt, ga je ook het slechte shot of de slechte audio herkennen." De mannen zien dat er veel meer behoefte is aan content dan voorheen. Tegenwoordig proberen ze uit één opname meerdere films te halen, zodat een opdrachtgever langer gebruik kan maken van de investering.

TOEKOMST

Kijkend naar de toekomst, vertelt Bart: "Echte dromen heb ik niet zozeer. Op dit moment zijn we bezig met de productie van een korte film met de naam 'Stella'. We zitten nu in de productiefase en zullen in de zomer gaan opnemen. Dat vind ik echt supertof. Het mooiste vind ik om dan met een klein team iets neer te zetten van hoogwaardige kwaliteit." Voor Rick zijn veel dromen en ambities verspreid over de jaren al uitgekomen. Hij merkt op dit moment vooral berusting wat dat betreft. "We maken mooie dingen, dagen onszelf uit en zijn, zoals Bart ook al zei, bezig met vrij eigen werk. Ik vind het leuk om mensen te helpen met een filmproject of juist

kennis te delen. Anderen vooruithelpen met iets waar ik goed in ben." Bart: "Ik hoop dat de behoefte aan kwaliteit weer groter wordt. Minder shortform content op social media en meer hoogwaardige cinema. Ik zie een terugloop in kwaliteit in allerlei industrieën, waaronder ook bijvoorbeeld de muziek."

INGESPEELD

Bart en Rick stippen nogmaals het allerbelangrijkste punt aan in het gesprek: "We zijn bescheiden jongens met een groot hart voor film. We zijn heel erg op elkaar ingespeeld en onze persoonlijkheden en ideeën vullen elkaar aan. Vaak denken we over werkgerelateerde zaken in dezelfde oplossingen. Dat aanvullen is ook echt de kracht. We werken al zo lang samen dat mensen soms denken dat we broers zijn. Wat hen dat gevoel geeft, weet ik niet precies. Bewegen we hetzelfde? Gebruiken we dezelfde woorden? Geen idee. We zijn ons er zelf niet continu bewust van. Wat we wél weten, is dat je met zijn tweeën meer bereikt dan alleen. Dat samenwerken en elkaar helpen, is veel beter dan concurreren. En het is ook leuker! Elkaar beter maken en samen met elkaar en met gepassioneerde freelancers mooie dingen creëren is waar wij elke dag ons bed voor uit komen. Mooie dingen maken, met plezier. Meer hebben we niet nodig." <

